

LILEK, BROSKVIČKA, KAPKY. SKRYTÉ VÝZNAMY EMOJI V KOMUNIKACI DĚTÍ

Kamil KOPECKÝ

Emoji dnes nejsou jen ozdobou textu. Fungují jako plnohodnotný jazyk – a část tohoto jazyka je dospělým záměrně nesrozumitelná. Řada obrázků, které v mobilu vypadají jako zelenina, ovoce nebo počasí, nese v komunikaci dospívajících sexuální význam. Následující text je určen rodičům, pedagogům a metodikům prevence a jeho cílem není šokovat, ale nabídnout srozumitelný výklad a hlavně kontext, bez kterého jsou samotné „překladové slovníčky“ spíše škodlivé než užitečné.

Potřeba mít vlastní kód, kterému rozumí jen vrstevníci, není nic nového – generace před smartphony si psaly vzkazy šifrou nebo používaly slang. Nové je pouze prostředí. Digitální komunikace ale přidává tři faktory, které vznik skrytých významů výrazně urychlují:

1. Vizuální metafora. Emoji fungují jako obrázkové rébusy. Sexuální význam u lilku, broskve nebo banánu vznikl prostě z tvarové podobnosti s částmi lidského těla. Nikdo ho „nevymyslel“ – ustálil se používáním.

2. Obcházení automatické moderace. Platformy jako TikTok, Instagram nebo YouTube potlačují dosah obsahu obsahujícího explicitní slova. Uživatelé proto vytvářejí tzv. **algospeak** – jazyk určený primárně algoritmům. Odtud pochází například používání emoji kukuřice ? (anglicky *corn*) místo slova *porn*, psaní „seggs“ místo *sex* nebo „unalive“ místo *suicide*. Skrytý význam tedy nevzniká jen kvůli rodičům, ale i kvůli strojům.

3. Sociální funkce. Používání kódu je signálem příslušnosti ke skupině a zároveň nástrojem, jak testovat hranice. Nejednoznačnost je přitom výhodou: pokud dojde k nedorozumění nebo odmítnutí, lze vždy ustoupit s tím, že „to byl přece jen obrázek broskve“.

Nejčastější emoji se sexuálním podtextem

Následující přehled shrnuje významy, které se dlouhodobě objevují v české i zahraniční online komunikaci. Platí ale zásadní upozornění, ke kterému se ještě vrátíme: **žádný z těchto významů není automatický.** Rozhoduje kontext, kombinace symbolů a to, kdo s kým komunikuje.

? **lilek** – mužský pohlavní orgán, penis (zdaleka nejrozšířenější kód)

? ? ? **banán, okurka, párek** – totéž, alternativy k lilku

? **brokev** – hýždě, zadek

? **kapky vody** – tělesné tekutiny, vzrušení, orgasmus

? ? ? **taco, kočka, květina** – ženské pohlavní orgány

? ? **třešně, meloun** – prsa, případně panenství

? **chilli paprička** – „pikantní“, tedy sexuální obsah

? **ohěň** – někdo je atraktivní („je hot“), často v kombinaci ??

? **kukuřice** – pornografie (algospeak: *corn* → *porn*)

? **jazyk** – orální sex

? ? ? **dáblík, ušklíbnutí, přehřátá tvář** – flirt, sexuální narážka, vzrušení

? ? **oči, fotoaparát** – žádost o zaslání intimní fotografie („pošli něco“)

? ? **donut, díra** – anální sex

? ? **maso, kuřecí stehno** – hodnocení těla, objektivizace

Význam často nese až **kombinace** – například ?? nebo ??.
Samotný lilek v konverzaci o receptu na ratatouille je skutečně jen lilek.

Proč je důležitý kontext

Dospívání je obdobím, kdy se přirozeně formuje sexuální identita. Zvědavost, flirtování, testování vlastní atraktivity a experimentování s erotickým jazykem jsou vývojově normální jevy – jen se dnes z velké části odehrávají v prostředí, které je trvalé, kopírovatelné a snadno sdílitelné. To je klíčový rozdíl oproti offline světu: vzkaz na papírku se dal roztrhat, screenshot ne.

Rozsah tohoto přesunu ukazují data. Podle výzkumu **Čeští žáci v online světě 2025** (Univerzita Palackého v Olomouci & Safer Internet Centrum ČR) poslalo zprávu se sexuálním podtextem přibližně 29 % dívek a 30 % chlapců, přijalo ji však 57 % dívek a 43 % chlapců. Video, na kterém jsou částečně obnažení nebo nazí, odeslalo 9 % dívek a 13 % chlapců, ale obdrželo ho 35 % dívek a 30 % chlapců. Jinými slovy: **děti jsou příjemci intimního obsahu podstatně častěji, než jeho odesílateli.** Sexualizovaná komunikace k nim přichází, ať už si to přejí, nebo ne.

Právě zde je emoji jazyk relevantní pro prevenci. Nejde o to, že by dítě používající ? bylo v ohrožení. Jde o to, že:

- **Emoji slouží jako „testovací sonda“ u kybergroomingu.** Dospělý pachatel často nezačíná explicitní nabídkou, ale zdánlivě nevinnou narážkou. Reakce dítěte mu prozradí, jak daleko může zajít – a symbol lze kdykoli popřít jako vtip.

- **Emoji snižují práh ostychu.** Napsat obrázek je snazší než napsat slovo. Kód tak funguje jako plynulý přechod mezi flirtem a sextingem.

- **Emoji zamlžují nesouhlas.** Když je narážka „jen“ obrázková, hůř se na ni reaguje jasným odmítnutím. Dítě může mít pocit, že

když nic explicitního nezaznělo, není co řešit – a přitom už je pod tlakem.

• **Emoji jsou vstupní branou k sextortion.** Vydírání intimními materiály začíná typicky nezávazným, hravým tónem. Jakmile je materiál odeslán, tón se mění.

Na co pozor

Zkušenost z prevence ukazuje, že **seznam emoji v rukou vystrašeného rodiče napáchá často víc škody než užitku**. Doporučujeme proto:

1. Nedělat z emoji důkaz proti dítěti. Většina dětí používá ?, ? nebo ? zcela nevinně – jako vtip, jako reakci na horko, jako ozdobu. Konfrontace typu „viděl jsem, co si píšeš“ vede k jedinému spolehlivému výsledku: dítě přejde na aplikaci, do které rodič nevidí, nebo si založí druhý účet.

2. Slovníček se neustále proměňuje. Významy se mění velmi rychle, mezi komunitami se liší a část z nich má zcela lokální platnost. Jakmile se nějaký kód rozšíří mezi dospělé, mladí ho opouštějí. Cílem tedy není naučit se seznam, ale rozumět principu. Nestabilita významu má přitom hned několik zdrojů:

A. **Generační posun.** Klasickým příkladem je ? – dlouhodobě celosvětově nejpoužívanější emoji, které však mladší uživatelé vnímají jako typicky „rodičovské“ a nahrazují ho ? nebo ? ve významu „umírám smíchy“. Stejný symbol tak nese jinou informaci podle toho, kdo ho poslal.

B. **Kulturní rozdíly.** Mávající ruka ? je v evropském kontextu pozdrav, v čínském prostředí se ale čte jako odmítnutí a ukončení kontaktu. U dětí komunikujících v mezinárodních herních nebo fanouškovských komunitách to není okrajová informace.

C. **Rozdíly v zobrazení.** Přestože je kódování emoji standardizováno konsorciem Unicode, konkrétní grafickou podobu si každý výrobce navrhuje sám. Tentýž znak proto může na telefonu odesílatele a příjemce vypadat odlišně – a vyvolat jiný dojem, než jaký byl zamýšlen.

3. Nesnažit se kód sám používat. Rodič, který začne dítěti psát v jeho "šifře", obvykle nezíská důvěru, ale ztratí kredit.

Co naopak funguje

Místo obviňování je lepší začít klidnou otázkou a dát dítěti prostor vysvětlit, co daný symbol nebo zpráva znamená. Důležitější než znát význam každého emoji je ale mluvit o konkrétních situacích, do kterých se dítě může dostat. Můžete se například zeptat, co by udělalo, kdyby po něm někdo chtěl intimní fotografii nebo mu začal posílat sexuální narážky. Když si podobnou situaci promyslí předem, bude pro něj později snazší správně zareagovat.

Stejně důležité je, aby **dítě vědělo, že za vámi může přijít i ve chvíli, kdy už se něco pokazilo**. Pokud někomu poslalo intimní materiál, dostalo výhrůžku nebo ho sexuálně oslovil dospělý, nemělo by se bát trestu za to, že se svěří. Je také potřeba jasně říct, že ani dobrovolně odeslaná fotografie nedává nikomu právo ji dál šířit, zneužít nebo ji použít k vydírání. Odpovědnost nese ten, kdo překračuje hranice, vyvíjí nátlak nebo materiál zneužívá.

Závěr

Emoji se sexuálním podtextem nejsou hrozbou samy o sobě. Jsou symptomem toho, že se intimita a sexuální socializace dospívajících přesunuly do prostoru, který je pro dospělé hůře čitelný. Znalost těchto významů má smysl jako nástroj porozumění – tedy proto, aby dospělý dokázal rozpoznat situaci, kdy jde o víc než o vtip, a aby dokázal na téma sexuality s dítětem vůbec začít mluvit. Nemá smysl jako nástroj kontroly. Dítě, které ví, na koho se obrátí, je chráněno mnohem lépe než dítě, jehož telefon je pod dohledem.

Kamil Kopecký
s podporou AI

Zdroje a doporučená literatura

- ALBURY, K., & CRAWFORD, K. (2012). Sexting, consent and young

people's ethics. *Continuum: Journal of Media & Cultural Studies*, 26(3), 463–473.

- DANESI, M. (2016). *The Semiotics of Emoji: The Rise of Visual Language in the Age of the Internet*. London: Bloomsbury.
- DÖRING, N. (2014). Consensual sexting among adolescents: Risk prevention through abstinence education or safer sexting? *Cyberpsychology: Journal of Psychosocial Research on Cyberspace*, 8(1).
- *Emojipedia* – průběžně aktualizovaná databáze významů a variant emoji. Dostupné z: <https://emojipedia.org>
- KLETTKE, B., HALLFORD, D. J., & MELLOR, D. J. (2014). Sexting prevalence and correlates: A systematic literature review. *Clinical Psychology Review*, 34(1), 44–53.
- KOPECKÝ, K. (2014). *Proč vlastně děti realizují sexting?* E-Bezpečí. Dostupné z: <https://e-bezpeci.cz/index.php/rizikove-jevy-spojene-s-online-komunikaci/sexting/923-pro-vlastne-deti-realizuji-sexting>
- KOPECKÝ, K. (2024). *20 slov a 25 akronymů, které používají české děti na internetu*. E-Bezpečí.
- KOPECKÝ, K., SZOTKOWSKI, R. a kol. (2017). *Sexting a rizikové seznamování českých dětí v kyberprostoru*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci. Dostupné z: <https://www.e-bezpeci.cz/index.php/ke-stazeni/vyzkumne-zpravy>
- MADIGAN, S., LY, A., RASH, C. L., VAN OUYTSEL, J., & TEMPLE, J. R. (2018). Prevalence of Multiple Forms of Sexting Behavior Among Youth: A Systematic Review and Meta-analysis. *JAMA Pediatrics*, 172(4), 327–335.
- RINGROSE, J., GILL, R., LIVINGSTONE, S., & HARVEY, L. (2012). *A qualitative study of children, young people and „sexting“*. London: NSPCC.
- Safer Internet Centrum ČR & Univerzita Palackého v Olomouci

(2025). *Čeští žáci v online světě 2025*. Výzkumná zpráva.

- STEEN, E., YURECHKO, K., & KLUG, D. (2023). You Can (Not) Say What You Want: Using Algospeak to Contest and Evade Algorithmic Content Moderation on TikTok. *Social Media + Society*, 9(3).

- Unicode Consortium – oficiální standard a seznam emoji.
Dostupné z: <https://unicode.org/emoji/>

- VOTRUBOVÁ, A. (2025). *Vyznáte se v tajemství smajlíků? Lilek není zelenina a tulipán květina*. iDNES.cz / časopis Tina, 12. 6. 2025. Dostupné

z: https://www.idnes.cz/jenproholky/lifestyle/jak-vznikl-smajlik-co-z-namenaji-emoji-komunikace-vyznam.A250602_205117_jph-lifestyle_abr